

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Ε'. | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 22 του 'Απριλίου 1907 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 244

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΨΥΧΑΡΗΣ. 'Η α' Αρρωστη Δούλη (συνέχεια).
Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ. Σκληροί και δειλοί στίχοι. ('Εν' ἀηδόνι. — Μιά κόρη).
ΓΙΑΦΩΝΑΣ. 'Ο θάνατος ἄρρωστος.
ΚΡΙΣΝΑ. 'Η Λαζική (συνέχεια).
Σ. ΣΚΙΠΗΣ. Angelus.
ΑΚΡΟΠΟΛΙΤΗΣ. 'Ο Τανταλίδης και οἱ δασκάλοι.
Δ. Π. ΑΛΒΑΝΟΣ. 'Ο θάνατος τοῦ Βερναρδίνου.
ΠΟΙΗΜΑΤΑ. 'Ιλιονας, Μήτσος Καλαμάς.
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΣΚΛΗΡΟΙ ΚΑΙ ΔΕΙΛΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

ΕΝ' ΑΗΔΟΝΙ

Τοῦ κλειστοῦ παλατιοῦ τὸ περβόλι
σὰν ἀμίλητο, σὰ μοναχό·
καὶ σκορπάει, καὶ τριγύρο του, ἡ πόλη
τῆς ζωῆς τὸν πολύκοσμος ἀχό.

Κι ὅπου πλέκουν πυκνότερ' οἱ κλώνοι
στὸ περβόλι μιά κρύφια φωλιά,
ἦρθε κ' ἔστησε ἥρως ἐν' ἀηδόνι,
καὶ λαλεῖ μιά γητεύτρα λαλιά.

Κι ἀποπάνου ἀπ' τὸ βούταμα τ' ἀνθρώπου
κι ἀπ' τὸ γαύγισμ' ἀργὸ τοῦ σκυλιοῦ,
κι ἀποπάνου ἀπ' τὸ βόγγος τοῦ κόπου,
— ὦ χαρὰ καὶ ὦ ψυχὴ τ' Ἀπριλιοῦ, —

Κι ἀποπάνου ἀπ' τὴν ἄγρια βλαστήμια
κι ἀπὸ κάθε φωνῆς, κάθε ὠδῆς,
καὶ πατώντας τὴν πρόστυχη ἀσκήμια,
τὸ τραγοῦδι τὸ θεοῦ τραγοῦδεῖ.

ΜΙΑ ΚΟΡΗ

Καλοκαίρι φιλοῦσε τάκρογιαλί,
σὲ πρωτόειδα στ' ὁλόδροσο νησί,
ἀργοῦσε τὸ φεγγάρι νὰ προβάλλῃ,
ἀπάντεχη ὥρα! πρόβαλες ἐσύ.

'Αχνὸ ἓνα φέγγος, καὶ χωρὶς νάφηση
τὸ στόμα σου, τὴν πρώτη του φωλιά,
ὠφώθη πρὸ πλατειᾶς φωλιά νὰ χ-ίσῃ
στά μελιχρὰ σου φουντωτὰ μαλλιά.

Καὶ σὰ νάλαμπε ἡ λάμψη σου ἀναμένη
σὲ κρύσταλλου ἀποπίσω συγνεφιά,
τὴν ξανθὴ σου τὴ λάμψη ἀλαφροδένει
μιά καθαρομὲν ἀχρὴν μορφή.

Λιγνοζωγραφισμένη ἦρθε εἰκόνα
μέσ' στὸ μαγνάδι ἐνὸς βραδιοῦ ἀπαλοῦ.
Ἔβλεπες τὸ μέτωπό σου ἢ μιά κορώνη;
δικό σου ἔβλεπες τὸ γέλιο ἢ τοῦ γιαιοῦ;

'Αργοῦσε τὸ φεγγάρι νὰ προβάλλῃ,
πρόβαλες τῆς ψυχῆς φεγγάρι ἐσύ,

ἀγάπης χάρτιο σ' ὁλοτάκρογιαλί,
μάγεμα οὐαίρου σ' ὁλοτὸ νησί,

καὶ σ' ἐμένα ὦ τί πίκρα, ὦ τί λαχτάρα!
Σ' ἐμένα, ἀργοξημέρωτη, ὦ γλυκεῖά μου,
μὲ τὰ χαρίσματα δλα ποιά κατάρρα
τώρα σὲ φέρνει, ἀρρεβωνιαστικιά μου;

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Ο ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΑΣΚΑΛΟΙ

Πόλη, 10.4.07.

'Αγαπητέ μου Νουμά,

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σοῦ τὸ γράψω ἐγὼ γιὰ νὰ
τὸ μάθης. Ἐσὺ λαβαίνεις ταχτικά Πολίτικες ἐφημε-
ρίδες καὶ τὸ βλέπεις πὺς ὁ σχολαστικισμὸς παίρνει
καὶ δίνει μέσα στὴν Πόλιν. Ἀπὸ βλακείας, ἀπὸ στε-
νοκεφαλίας, ἀπὸ μωρουδιᾶς καὶ ἀπὸ προγονολατρεία
ἄλλο τίποτος. Ποῦ νὰ ξεμυτίσει κανεὶς νὰ πῇ τὴν
ἀλήθεια; Μονομιᾶς θὰ σηκωθῇ τὸ λυσσιασμένο σκυ-
λοῦ νὰ ριχτῇ κατὰ πᾶν τοῦ. Ἐβγα νὰ πῆς στοὺς
Πολίτες πὺς ἡ καθαρέβουσα δὲν εἶναι γλῶσσα ρω-
μαϊκὴ καὶ πὺς οἱ ρωμιοὶ πρέπει νὰ μιλοῦνε ρωμαϊκά.
Ἀμέσως παίρνουνε φωτὶς τὰ πρωτοπαλλήκαρα
τοῦ λογιωτατισμοῦ, οἱ σταβραῖτοί τῆς καθρέβουσας.
Κ' εἶναι γερά, πού λές, ἀρματωμένοι ὅλοι ἐτοῦτοι.
Μὲ ψερτικὰ, μὲ συκοφαντία, μὲ προστυχιά, μὲ ἀδια-
βασιά, μὲ ἀγραμματοσύνη. Ἀπὸ φάνηκε, μὲ τὸ πα-
ραπάνου, τώρα τελεφεταῖα, ὅτα μίλησε γιὰ τὴν Γλῶσ-
σα ὁ δικός μας ὁ Τανταλίδης. «Νὰ τὸ φῶς» τοὺς
εἶπε συμποντικῶς. Καὶ στηλῶσανε κείνοι τὰ μάτια
μὰ τὸ φῶς δὲν τὸ εἶδαν. Κάπου θὰ ξέρης βέβαια,
πὺς οἱ κουκουβάγιες τὴ μέρα δι' βλέπουνε. Ἀγκαλιὰ
δι' σοῦ ξεφύγει πὺς ὁ περιφνηρὸς κ. Τυμφορστὸς
Παπαδόπουλος, ὁ ἔκκουσμένος γραμματοφυγὸδικός,
ζεῖ καὶ βασιλεύει καὶ τὴν Πόλιν κυριεύει. Μὴν ξε-
χνᾶς κιόλας πὺς στὴν Πόλιν βγαίνει κάποια φημε-
ρίδα «Ταχυδρόμος», κάστρο κινέζικο τῆς ἀριστοκρα-
τικῆς στενοκεφαλίας καὶ φωλιά μαγαρισμένη τοῦ
σπουδαίου δημοσιογραφικοῦ πινακοπλῦτη κ. Μεφι-
στοφελῆ. Ἀκρίδα. Ἐδῶ, φίλε μου, ἔχουμε καὶ σύλ-
λογο φιλολογικὸ πὺς κοντίζει, ἀπὸ «Ἑλληνικὸς Φι-
λογολικός Σύλλογος», νὰ καταντῆσει, στὰ χέρια
ποῦ ξέπεσε σήμερις, σκυλογολικός. Τρομερὰ καὶ φο-
βερά εἶναι καὶ μέσα τὰ κερδερικὰ καθήκοντα τῶν
τρανῶν φυλακᾶτορων τῆς προγονικῆς σκιάς, τῶν προ-
γονικῶν οὐαίρων καὶ τῶν προγονικῶν—ναῖσκε—ἀβγο-
κουρευματίων. Φαντάσου πὺς ὁ φιλογολικός ἀφτός
σύλλογος—ντρέπουναι νὰ τὸν πῶ ἑλληνικὸ—δὲν ἔ-
φισε νὰ μιλήσῃ στὴν σάλα τοῦ ὁ Τανταλίδης, γιὰτὶ
ὁ χριστιανὸς θὰ μιλοῦσε γιὰ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα,
δηλαδὴ γιὰ κάποιο ζήτημα πὺς—καθὼς κρίνανε οἱ

κ. κ. συλλογικοί—δὲν ὑπάρχει. Τὰ ρούμπλια τοῦ
Τσάρου, καὶ οἱ λίρες κάποιας ἀντεθνικῆς καὶ μυστη-
ριώδικης προπαγάντας θὰ βγάλανε, δίχως ἄλλο, ἀ-
φτὸ τὸ ζήτημα, γιὰ νὰ καταστρεφτῇ ἡ ὠραία γλῶσ-
σα τῶν προγόνων ἡγουν ἡ καθαρέβουσα.

Κ' εἶτσι ὁ προδότης Τανταλίδης, βλέποντας τὰ
συλλογοκομικὰ τοῦτα καμώματα, ἀποφάσισε νὰ μι-
λήσῃ στὴ «Γαλλικὴ Ἐνωσι» καὶ κάλεσε στὴν ὁμι-
λία τοῦ τοῦ φίλους τοῦ, τοῦ δημοσιογράφου μας
—πιάς' τὴ μύτη σου—καὶ τοὺς ὀχτροὺς τοῦ. Στὶς
5 τοῦ Ἀπριλίου, στὶς 9 1/2 μ. μ., τετρακόσοι νομά-
τοι συναχτήκανε στὴν ὠραία τὴν σάλα. Γυναῖκες, ὁ-
σες μπορεῖς νὰ φανταστῇς. Τόσες γυναῖκες—ξέρε το
κι ἀφτὸ—δὲ θὰ πῆγαιναν ποτὲς στὸ Φιλογολικὸ μας
Σύλλογο, γιὰτὶ δυὸ-τρεις γιατροὶ, κάποιοι δικηγό-
ρος, μερικοὶ χασομέρηδες εἶχανε σκοπὸ νὰ σφυρίζου-
νε, νὰ πετροβολήσουνε, νὰ μαχαίρῶσουνε, ἂν οἱ κ. κ.
συλλογικοὶ ἄφιναν τὸν Τανταλίδην νὰ μιλήσῃ στὸ
Σύλλογο. Ὅλα θὰ τὰ κάνανε οἱ λεβέντες μας, ἀ-
διάφορο καὶ ἂν τοὺς σκοτώνανε. Φτάνει πὺς θὰ πε-
θαίνανε γιὰ τὴν καθαρέβουσα, γιὰ τὴν Πατρίδα. Πε-
τροβολήματα λοιπὸν καὶ λαβωμοὶ καὶ... καὶ...
'Ἰσα ἴσα οἱ Πολίτισσες δὲν ἔρχονται στὰ τέτοια,
γιὰτὶ εἶναι πολὺ φοβεριστάρες καὶ στὸ τέλος, σὰ θές
νὰ ξέρης, λιγοθυμοῦνε.

Μὰ καὶ στὴ «Γαλλικὴ Ἐνωσι» πολλοὶ καλε-
σμένοι δὲν ἔρθανε, γιὰτὶ, καθὼς μοῦ τὸ βεβαιώνει ἑ-
νας σεβαστὸς φίλος, γίνηκε φοβερὸ καὶ τρομερὸ κόμ-
μα ἐναντικὰ στὸν Τανταλίδην γιὰ τὸ προδοτικὸ τοῦ
κίνημα. Ἀκούς ἐκεῖ νὰ μιλήσῃ ὁ κακοῦργος στὴν
«Union Française» γιὰ τὴν πρόστυχη γλῶσσα
τοῦ λαοῦ!! Κ' εἶτσι, καθὼς μπαίνομε ἀπὸ τὸν ἴδιο
σεβαστὸ φίλο, κάμποσοι ἀριστοκράτες, καθαφτὸ ἀ-
πόγονοι τοῦ Περικλῆ καὶ τῆς Ἀσπασίας, γυρῶσαν
ἀπὸ πόρτα σὲ πόρτα, σημαίνοντες τὸν κώδωνα τοῦ
κινδύνου. Μάλιστα ἓνας γιατρός—Χνώτος, θαρρῶ,
ἢ Χαζῶτος—διαλάλησε πὺς θάκοβε τὴν καλημέρα,
ἴσως καὶ τὸ κεφάλι, ἐκείνου πὺς θὰ πατοῦσε τὸν ὄρ-
κο του καὶ θὰ πῆγαινε στὴν ὁμιλία τοῦ Τανταλίδην.
'Ἰσως γι' ἀφτὰ καὶ γι' ἀφτὰ ἀκούστηκε, ἀνήμερα
ποῦ θὰ μιλοῦσε ὁ Τανταλίδης, πὺς πλάκωσε στὴν
Πόλιν ἐπιζωστία καὶ πὺς πρῶτα πρῶτα ἔπαθε ὁ Σαρ-
σὶς τῆς Πόλης κ. Λυσσίας Ἀντερᾶδης. Ἐτσι πῆρε
δρόμο τὸ μῦθεμα.

'Ἰστερ' ἀπ' ἀφτὰ ὅλα θὰ θές νὰ μάθης καὶ τί
εἶπε ὁ Τανταλίδης.

Λυποῦμαι πὺς δὲν ἔχω καιρὸ νὰ σοῦ γράψω τὰ
ὅσα εἶπε σωστά καὶ ζυγιασμένα. Ἀκού ὅμως, γιὰ νὰ
πάρης μιά μικρὴ καὶ περιορισμένη ἰδέα ἀπὸ τὰ εἰπω-
μένα του.

'Ἡ γλῶσσα, εἶπε ὁ Τανταλίδης στοὺς ἀκουστά-
δες του, εἶναι ἓνας ζωντανὸς ὀργανισμὸς πὺς γεννιέ-
ται, μεγαλώνει καὶ ξετυλίγεται μὲ σταθεροὺς ψυχο-

φυσιολογικούς νόμους. Ἄ θελήσουμε νὰ στενοχωρήσουμε ἀφοῦς τοὺς νόμους, τότες ἡ ζωὴ τοῦ ὀργανισμοῦ ἀφοῦ μαθαίνεται καί, ἡ δὲ σδύση, ζεῖ ἀρρωστιακά. Καί οἱ καθαρεβουσιάνοι προγονολάτρεις τί ἄλλο κάμανε παρὰ μιὰ προσπάθεια νὰ πνίξουνε τὴ ζωὴ, στενοχωρώντας τὴ μὲ λογῆς λογῆς προγονολατρικά σαβανώματα; Ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς θέλησε ὁ Τανταλίδης νὰ τὸ χωρέσει στὸ κεφάλι τοὺς πῶς τὸ ζήτημα τῆς γλώσσας κρίθηκε πολὺ ἐπιπόλαια ἀπὸ τοὺς δασκάλους, γιὰ τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν μπορεῖ νὰ ξεταπτεῖ ἀπὸ κοντοφούσηδες, ἐστῶντας που εἶναι ριζωμένο πολὺ βαθειά, πὶο βαθειά 'πὸ τὰ ριχὰ σκαψίματα τῶν δασκάλων τῶν Ἑλληνικῶν, ὅταν πασιζοῦνε νὰ ξεθαψοῦν πεθαμένες λέξεις, πεθαμένα τυπικά. Οἱ δασκάλοι, δηλ. οἱ λογιώτατοι, θελήσανε νὰ στῆσουν ἐλόρθα τὰ σκέλη τῶν προγόνων καὶ ντύνοντάς τας μὲ κακοραμένα φράκκα, νὰ φαντάζονε πλαῖ σὲ δάφτα γιὰ τιμημένοι ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων. Καί τὴ ζωὴ, ὡ λογιώτατοι, τὴ ζωὴ, μ' ὅλα τὰ πλούτια ποὺ ἔχει, τὴ ζωὴ, τὴ ζωὴ δὲν τήνε βλέπετε, δὲν τήνε ζεῖτε; Δίνοντας ὁ Τανταλίδης ἕναν καθαρὸ καὶ λιγδολογὸν ὄρισμὸ τῆς Γλωσσολογίας, ἀνὰ φερε τέσσερις γενικώτατες ἀλήθειες. Ἡ πρώτη πῶς ὅσο προχωρεῖ καὶ ξετυλίγεται μιὰ γλώσσα τόσο γίνεται πὶο τέλεια, μὲ πὶο τέλειον μηχανισμό, μ' εὐκολώτερη μεταχείριση γιὰ περισσότερη δουλειά. Ἀπὸ τὸ δείχνουν ὅλες οἱ νεώτερες γλώσσες. Ἡ δεύτερη πῶς μιὰ γλώσσα ποὺ ζεῖ ἀλλάζει μέρα μὲ μέρα καὶ ἡ ἀλλαγὴ ἀπὸ φανερώνεται ἑστέρα στοὺς τύπους, στὴ φωνολογία τῆς. Ἡ τρίτη πῶς ἕνας γλωσσικός τύπος, μιὰ καὶ ἄλλαξε στὸ στόμα τοῦ λαοῦ, δὲν ξανάρχεται στὴ ζωὴ. Ἡ τέταρτη πῶς οἱ λαοὶ, γιὰ νὰ σημαδέψουν μιὰ καινούρια ἰδέα, ἡ φτιάχνουν καινούρια λέξη, ταιριάζοντάς τινε μὲ τὸ δικό τους γλωσσικὸ σκέδιο, ἡ παίρνουνε τὴν ἀρχαία, μπορεῖ καὶ ξένη, ἀνάλογη λέξη, χύνοντάς τινε σὲ δικό τους καλούπι, δίνοντάς τῆς ζωὴ. Μὲ πολλὴ προσοχὴ καὶ τέχνη προχώρησε ὁ Τανταλίδης γιὰ νὰ δώσῃ στοὺς ἀκουστάδες του νὰ καταλάβουν τί πράγμα εἶναι τὸ Γλωσσικὸ Αἶσθημα καὶ πῶς ἀπὸ εἶναι ποὺ ὁδηγᾷ τὸ λαὸ στὸ φτιάσιμο ἡ στὸ πλούτισμα τῆς γλώσσας του. Κι ὁ συγγραφέας ποὺ δουλεύει κρατῶντας παραμερίζε τὸ γλωσσικὸ αἶσθημα τῆς φυλῆς του, δὲ θὰ νοιώσῃ ποτές του τὸ γλυκὸ φιλὶ τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς, γιὰ τὴν δὲ θὰ εἶναι τίποτις, θὰ εἶναι βέβαια, ὀχτρός. Ὀχτροὶ σταθήκανε οἱ λόγιοι ἐκεῖνοι, που, ὅταν τὸ ἔθνος ξανάσανε ἀπὸ τὴν

τούρκικη σκλαβιά, φέρανε στὴ Ρωμιόσυνὴ τὴ γλωσσικὴ σκλαβιά. Κι ὅλα τοῦτα μᾶς τὰ φταίει ὁ ἀρρωστιακὸς προγονισμός. Γιὰ νὰ δείξῃ ὁ Τανταλίδης πῶς ἡ καθαρίδουσα δὲν εἶναι γλώσσα τῆς καρδίας μας, διάβασε μεταφρασμένο ἀπὸ τὸ Ραγκαβῆ τὸ ἐπεισόδιο τῆς Φραντζέσκας, στὴν «Κόλαση» τοῦ Ντάντε. Ἐνας καθαρεβουσιάνος δὲ βρέθηκε νὰ χεροκροτήσῃ. Παγωνιά. Τὸ ἴδιο κομμάτι τὸ διάβασε μεταφρασμένο ἀπὸ τὸ Ζουρρέ. Ὅλες οἱ κυρίες συγκινηθήκανε ἀκούγοντάς το, καὶ ὅλοι—ἑξήκωρα δυὸ ἢ τρεῖς—τὸ χεροκροτήσανε στὸ τέλος. Τὸ ἴδιο καὶ γιὰ μερικά ποιήματα τοῦ Κρυσταλλῆ, τοῦ Ἑρμοῦ, τοῦ Παλαμά κ. ἄ. Κατόπι διάβασε ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὴν Ἀγάπη τοῦ Ταξιδοῦ. Ὅλοι τάφτια τους τέσσερα. Πολλοὶ συνεπαρθήκανε. Τὰ χεροκροτήματα βροχή.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἡ Ἀλήθεια νίκησε τὸ Ψέμα. Κι ὁ Τανταλίδης τραβήξε ἴσια, παλληκαρίσια, μὰ καὶ γνωστικά, γιὰ νὰ πῇ στὸ τέλος πῶς δὲν πρέπει νὰ μᾶς λογαριάζουνε γιὰ προδότες καὶ γι' ἀντεθνικούς. Ἐμεῖς τὴν πονοῦμε τὴν Πατρίδα, τὸ ἀγαποῦμε τὸ ἔθνος, γιὰ τὴν εἴμαστε σπλάχνα του, γιὰ τὴν μιλοῦμε ρωμαίικα. Ἀπὸ τὸ νὰ θέλε νὰ πῇ. Κι ἡ δὲν τὸ εἶπε, πολλοὶ τὸ νοιώσανε.

Λυποῦμαι, «Νουμά» μου, ποὺ ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποὺ σοὺ γράφω δὲν τᾶχω πρόχερα στὸ κεφάλι μου τὰ ἴσα εἶπε ὁ Τανταλίδης. Μπορεῖ, μάλιστα, ἀπὸ τὰ λίγα ποὺ θυμοῦμαι, καὶ ποὺ προφταίνω νὰ σοὺ γράψω στὸ λίγο καιρὸ ποὺ μοὺ περισσεύει ἀπὸ τὴ δουλειά μου, νὰ μὴ σοὺ τὰ γράψω καὶ πολὺ περισσότερα. Σ' ἀπὸ σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ συμπαθήσης, γιὰ τὴν φταίει καὶ ὁ Τανταλίδης λιγάκι. Φταίει, γιὰ τὴν δὲν ἔκαμε τὴν ἐμιλία του σὲ ἀγνή δημοτικὴ, ἐστῶντας ποὺ εἶχε νὰ κάμῃ τὸ πικώτερο μὲ καθαρεβουσιάνους ἀκουστάδες. Κ' ἔπρεπε νὰ τοὺς μιλήσῃ σὲ μιστὴ γλώσσα, καθὼς μοὺ εἶπε, γιὰ νὰ μπορέσῃ, μιὰ ποὺ τοῦτοι βρίσκονται σὲ μιὰ γλωσσικὴ παραίστησι, νὰ τοὺς χωρέσῃ στὸ νοῦ τους τίς ἀλήθειες ποὺ φέρνουνε ὁλόισα στὸ ρωμαίικο γλωσσικὸ αἶσθημα. Γιὰ νὰ φέρῃ κανεῖς τοὺς παραστρατισμένους στὸν ἴσιο δρόμο, πρέπει νὰ περπατήσῃ μαζί τους καὶ στὸ στραδὸ τὸ δρόμο λιγάκι.

Τὸ βέβαιον εἶναι πῶς ξανακαίνοι κανεῖς, ὅτα βλέπει πῶς μέσα στὴν Πόλιν τὴ δασκλικοκυριμένη γίνεται τόσο γερὴ δουλειά γιὰ τὴν ἰδέα.

Γι' ἀπὸ καὶ γιὰ σοὺ στέλνω τὸ γράμμα μου ἀπὸ τὸ, ξέροντας καλὰ πῶς θὰ σὲ κάμω νὰ χαρῆς. Σὰ

θὲς πέρασε τὸ γράμμα μου στὸ «Νουμά», γιὰ νὰ παρακινήθουνε καὶ ἄλλοι πελεμιστάδες τῆς Ἰδέας ἀλλοῦ νὰ κάμουνε κείνο ποὺ ἔκαμε ὁ Τανταλίδης σὲ μᾶς ἐδῶ. Ἔτσι θὰ προκόψουμε. Τάξοντάς σου πῶς θὰ σοὺ γράφω πάντα γιὰ κάθε πολιτικὸ γλωσσικὸ καβγά

Σὲ φιλῶ

ὁ παλιὸς σου φίλος
ΑΚΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Ο ΔΡΟΜΟΣ

Κι ἂ μὴ παύσεις, βασιλιά.
Βγάινω βαγὶ καὶ δάφνη.
ΣΟΛΩΜΟΣ

Σκοτεινὸς καὶ ἀλυνόουδιστος εἶμαι καὶ ἡλιοφθνημένος καὶ καρτερῶ σε νὰ διαβῆς νὰ μὲ δροσορρατίσεις καὶ καρτερῶ σε νὰ διαβῆς φῶς καὶ ἀνδία νὰ μοὶ δώσεις. Μάρισα ἐσὺ, τῷ λουλουδιῷ γλυκὴ ἀδερφοῦλα, βέρουσι Κάθε Καλοῦ καὶ Ἀερμονικοῦ καὶ Τίμιου καὶ Μεγάλου.

Ἡ μέρα διάβηκε καὶ ἐστὶ δὲ διάβηκες ἀκόμα. Συγώνει ἡ νύχτα—μὲ ἐσὺ τὴ νύχτα μέρα κάνεις καὶ ὅτε διαβῆς χαρὰ σκροπῆς, ζωὴ σκροπῆς, ἐλπίδα, κάθε καλοῦδι τῆς ψυχῆς, κάθε ἀνθὸ τῆς νύκτος.

Ὁ ἀγαπημένος δρόμος σου σὲ καρτερῶ...ὦ, νὰ 'σαι! Πάτα με, βροχολιγερή, πάτα με, ἀλαφροπόδα, τὸ πάτημά σου εἶναι ζωὴ, γιορτὴ τὸ ἡσκιωμά σου. Πάσεις με καὶ ἀνασταίνονται, ἡσκιώνεις με καὶ ζῶω, διαμάντι ἡ πέτρα γίνεται, ὁ δρόμος περὶβόλι, τὴ βαλτονεῖα ἀνθρώπου καὶ οἱ καρδιὲς πτερώνουν. Παύσια, 15.4.07.

ΙΣΙΟΝΑΣ

Ο ΑΘΑΝΑΤΟΣ ΑΡΡΩΣΤΟΣ

Μιὰ φορὰ κ' εἶναι καιρὸ ἀπ' τὴν πολλὴ τὴν κοῦρη καὶ τίς πολλὰς κατὰχρησες ἀρρώστιας σοβαρὰ ἡ Ἀθάνατος κ' ἔπεσε στὸ στρώμα. Τὸ μυαλὸ τοῦ σκετείνιασε, τὰ νῆτρα του ἀδυνατήσανε φοβερά, πιάστηκε ἡ γλώσσα του, βρυχνοῦν ἡ ἀκούη του, θαμπώθηκε ἡ ὄραση του, τὸν τρώγανε φριχτοὶ πόνοι, ἀνοίξανε ἀπᾶντι του βρώμικες πληγὲς γεμάτες ἀπὸ ἔμπυο, τὸ σῶμα του μαρᾶθηκε κ' ἔπεσε σὰν τὸ ἔλατο, ποὺ τοῦ φαγε τὴ ρίζα τοῦ χρόνου τὸ ταρακί....

Μυριστήκανε τὴν ἀρρώστια τοῦ ἀθανάτου κατὶ γερωνικά ὄνεια, ὀνομαστοὶ προφασόροι, ξακουσμένοι γιατροὶ καὶ μαζωχτήκανε κοπάδια γύρω στὴν κλίνη, ποὺ τοὺς τραβοῦσε τοῦ μπόλικου παρὰ καὶ τῶν ἐπισήμων θέσεων ἡ μαγεία. Φίλοι καὶ συγγενεὶ ἀπὸ

ΨΥΧΑΡΙΣ

Η ΑΡΡΩΣΤΗ ΔΟΥΛΑ *

Ὁ Ἀντρέας ἔχει μόνο ποὺ πρόσχε στὴ δουλειά, μὰ καὶ τὴν ἀγαποῦσε. Ὅσο μάλιστα πὶο προσεχτικός ἔπρεπε νὰ εἶναι, τόσο καὶ τοῦ ἄρεζε παραπάνω. Ἀκολουθοῦσε καὶ πάλε κατὶ περίεργον στὴν ψυχὴ του. Θυμότανε τὴν Ὀλία. Ἡ Ὀλία, σὰν πέθανε, δὲν ἔπαθε τίποτα ποὺ νὰ μοιάζῃ μὲ τὴν ἀρρώστια τῆς Κατινούλας, μόνο ποὺ εἶτανε θανάσιμες καὶ οἱ δυὸ ἀρρώστιας. Νὰ ὅμως ποὺ ὕστερις ἀπὸ τὸ χειρουργημα τοῦ Μπ...., λίγο λίγο, γλύτωνε τὸ κορίτσι ἀπὸ τὰ νύχια τοῦ Χάρου, καὶ πειδῇ ὁ Ἀντρέας δὲ βρέθηκε κοντὰ στὴν Ὀλία τοῦ τοῦ μήνα ἐκείνου τὸν καταραμένονο ὅπου κρίθηκε τὸ πάθος τῆς τελειωτικά, ἐπειδὴ τὴν ἀρρώστια τῆς μὲ τὰ μάτια του δὲν τὴν εἶδε, μπορούσε τώρα νὰ πλανιέται μὲ τὸ νοῦ του καὶ νὰ νομίζῃ, πῶς ὁ τι ἔκανε γιὰ τὴν

Κατινούλα, τόκανε συνάμα καὶ γιὰ τὴν Ὀλία, πῶς τὴ γλύτωνε δηλαδὴ καὶ δάφνη. Γιὰ τοῦτο, ἡ φροντίδα του γιὰ τὰ ἐργαλεία ἡ τὸ τραπεζάκι του, ἡ πὶο ἀσήμεντη περιποίησις γιὰ τὴν ἀρρώστη, τοῦ φαινότανε πράγματα τόσο καὶ τόσο σημαντικά, τάφωσιωνότανε τόσο καὶ τόσο. Χαρὰ τὸν περικούσανε τὰ καθήκοντα, γιὰ τὴν καθαφτὸ ἀνησυχία δὲν εἶχε καμὴ τῶρα κ' ἔβλεπε μὲ συνείδηση γαληνέμένη, πῶς ἀπὸ τὴν τοῦλάχιστο τὴν φορὰ τοῦ πετύχαινε τὸ ἔργο τῆς σωτηρίας. Λοιπὸν ὁ Ἀντρέας, προθυμὸς καὶ γελαστός, μεθοδικὸς καὶ δραστήριος, πρόφτανε τίς χίλιες δουλειὰς ποὺ λές καὶ δίνονταναι καταπάνω σου στὸ Παρίσι, τὸν Ἀντ Δημήτρη, ἄμα γυρίσης ἀπὸ τὴν ἐξοχή. Ἐκείνη μάλιστα τὴ χρονιά, εἶχε κάμποσα τρεξίματα καὶ κάμποσους μπελάδες γιὰ ἕναν ἀνιψιὸ τῆς Ἄννας ἡ πὶο σωστά γιὰ τὸν ἄντρα τῆς Λίτσας, τῆς ἀνιψιάς τῆς, ποὺ ἔθρανε ἴσια ἴσια κ' οἱ δυὸ μουσαφίρηδες τὸ καλοκαίρι στὸ Χαμονοκόρφι, προτοῦ πάη στὸ Μπ.... ὁ Ἀντρέας μὲ τὴν Κατινούλα. Ὑπάρλληλος ὁ νέος; Στέφανος Λινάρδος τὸ νομά του, καὶ γιὰ λόγους θρησκευτικοπολιτικούς γυρῆκανε νὰ τὸν πάφουνε ἀπὸ τὴν περесиὰ του. Ἐνεργόυσε ὁ Ἀντρέας καὶ γι' ἀπὸ τὸν καὶ γιὰ κατὶ ἄλλους φίλους του, ἐπειδὴ τὸν ξέρανε βοηθητικὸ καὶ

γενναῖο καὶ κολνούσανε ὅλοι. Διῶρθανε συνάμα καὶ μελέτες ποὺ τοῦ ἀπτελειώσανε μερικοὶ τοῦ μαθητάδες στὶς δικαιοσύνης ἐτοιμάζε τώρα καὶ τὰ μαθηματὰ του γιὰ τὸ χειμῶνα, ποὺ ἀρχίζανε τοῦ Χριστοῦ δουλειὰ καὶ γιὰ τὸν ἐκφύ του στὸ λαμπρὸ τοῦ τὸ ἐργαστήρι, γέμιζε τὸ κεφάλι του καινούριες ἰδέες μὲρ τὴ μέρα. Χρυσοπεννοῦσε.

Χρυσοπεννώνοντας μὲς τὰ βιβλία του καὶ τὴν ἐργασία του, ὁ κ. Ἀντρέας πρόσμενε ἡσυχία τὴν τελικὴ ἀναρρώση τῆς Κατινούλας, δηλαδὴ τὸ κλείσιμο τῆς πληγῆς. Τὰ μικρὰ τῆς τὰ ντέρντια, κατὶ πόνοιν. κάποιαν ἀδυναμία, τὰ πόδινα ὅλα, μὰζι μὲ τὸ γιατρό, στὴν πληγὴ, τᾶφανε ὅλα ἡ πληγὴ ποὺ δὲ σφαλνοῦσε. Μὰ ἡ Κατινούλα στὴν ὑγεία τῆς καλὰ. Ὁρεῖν ἀξιολογεῖ. Βάσταζε ἡ ὄρεξ ἡ ἐκείνη τοῦ Μπ.... ἀλάκαιρο μὴνα στὸ Παρίσι, τὸν Ἀντ Δημήτρη, ἔπεσε λιγάκι τὸ Σποριά, πάει νὰ πῇ πῶς ἔτρωγε ὅπως τρώγανε κ' οἱ ἄλλοι σπιτί. κάμπια καὶ δίχως ὑπερβολή. Πρὶν ἀπὸ τὸ μεσημέρι, τὴν κατέβαζε ὁ Ἀντρέας, βαστώντας τὴν ἀπὸ τὸ μπρατσό, γιὰ τὴν μόνη τῆς δὲν κατέβαινε ἀκόμη, στὸ πρῶτο πάτωμα, στὴν κρεβατοκάμαρά του, νὰ θαρῇ τάχα πῶς συγυρίζει καὶ πάλε τὴν κάμαρα τοῦ ἀφέντη, ξεσκουπίζοντας ἕνα δυὸ πρᾶματα καὶ στὸ τρα-

* Ἡ ἀρχὴ τοῦ στοῦ 228 φύλλο.